

Informe trimestral de conjuntura catalana

Febrer 2022

Editorial

L'any 2021 ha tancat amb una sensació ambivalent. D'una banda, les dades d'ocupació han estat magnífiques. La taxa d'atur s'ha reduït fins a xifres no vistes des de 2008 i el nombre d'afiliats al desembre ha superat la xifra precrisi de 2019 en un 1,7%, amb un gran impuls de l'ocupació pública que ha tancat el 2021 un 8% per sobre de la xifra de 2019. A això s'afegeix que el nombre de treballadors en ERTO s'ha reduït fins a 26.893 al desembre, sent ja només el 0,9% dels afiliats al règim general. De manera que en termes efectius (descomptades les persones en ERTO) s'ha pogut assolir per primer cop al desembre el nivell d'ocupació pre-pandèmia. El balanç de l'ocupació el 2021 respecte al 2019 per sectors, confirma que l'administració pública i les TIC són els que més ocupació neta han creat, mentre que la restauració, l'hoteleria, l'automòbil, el comerç i les activitats relacionades amb el turisme són els que més l'han reduït.

Aquesta bona evolució del mercat laboral contrasta amb la caiguda de les expectatives empresarials per al primer trimestre de 2022, i que afecta tant a la marxa dels negocis com al ritme de recuperació de l'ocupació. Aquest empitjorament de les perspectives econòmiques, que es va iniciar els darrers mesos del 2021, és resultat de la variant òmicron, del fort increment de la inflació - per l'augment del preu de l'energia, de les

matèries primeres i del transport marítim-, i de la dificultat de subministres de materials a la indústria i la construcció.

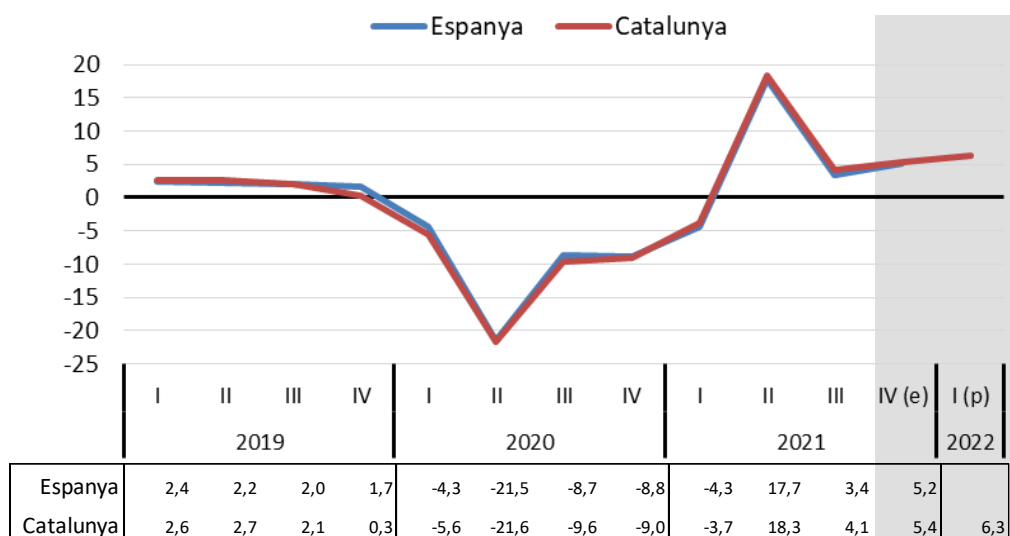
De fet, el principal risc per a la recuperació és a hores d'ara l'evolució dels preus. Els pronòstics assenyalen que la inflació es mantindrà elevada durant la primera meitat de 2022 i que després iniciarà una etapa baixista, tot i que en el conjunt de l'any es podria situar prop del 4% en mitjana. Si aquest augment de preus s'acaba traslladant a la inflació subjacent i deixa de ser un fenomen transitori, l'impacte en l'economia pot ser elevat, tant per la via d'un menor consum, com d'una caiguda de la inversió per la menor competitivitat de les empreses. A més, podria conduir a un canvi d'orientació en la política monetària del BCE (recordem que la Reserva Federal americana preveu iniciar les pujades de tipus d'interès al març).

Fruit de tot això, la Cambra i AQR hem revisat lleugerament a la baixa les previsions per a l'economia catalana, fins al 6,3% el 2022, tot i que continuarà sent una taxa d'increment molt important. Preveiem que el consum privat es beneficiï de l'estalvi acumulat i l'eliminació total de les restriccions pel control de la pandèmia. Per la seva banda, el sector turístic registrarà un important rebot a partir de primavera, especialment l'estranger. I, finalment, la inversió podria créixer més d'un 7% afavorida per l'execució dels fons NGEU.

*L'economia
s'alentirà el primer
trimestre*

*Els riscos vinculats a
la inflació i la manca
d'aprovisionaments
es mantenen*

Gràfic 1. Evolució del PIB (corregit d'estacionalitat) (Taxes de var. interanual, en %)

Fons: Espanya: INE

Catalunya: Idescat (fins al 3T21) i estimacions pròpies (4T21 i 1T22)

Síntesi de la conjuntura catalana: el procés de recuperació es manté a bon ritme malgrat el repunt de la incertesa

La incertesa ha estat uns dels factors característics de l'any 2021, fenomen que ha definit de forma important l'evolució del procés de recuperació econòmica. El 2022 també ha començat amb un repunt de la incertesa, marcat per la sisena onada del coronavirus. Malgrat això, cal destacar que l'activitat econòmica de l'any 2021 ha estat cada cop menys vinculada a les successives onades del virus, fet que s'explica pel ràpid ritme de vacunació a partir de la primavera. Aquest fenomen va permetre flexibilitzar de forma progressiva les mesures d'aïllament social i normalitzar la lliure mobilitat, tot i que determinades restriccions han tornat a estar vigents amb l'objectiu d'impedir una elevada concentració de persones (toc de queda, restriccions a l'oci nocturn, aforament a la restauració, etc.).

Així mateix, l'efecte de la pandèmia està generant problemes de subministraments de béns per l'aparició de determinats colls d'ampolla i el fort repunt de la demanda. Aquests precedents són rellevants per entendre com l'evolució de la variant òmicron pugui marcar l'evolució econòmica els propers mesos. Sigui com sigui, tant les expectatives com els últims indicadors disponibles, indiquen que aquesta nova variant està condicionant el ritme de

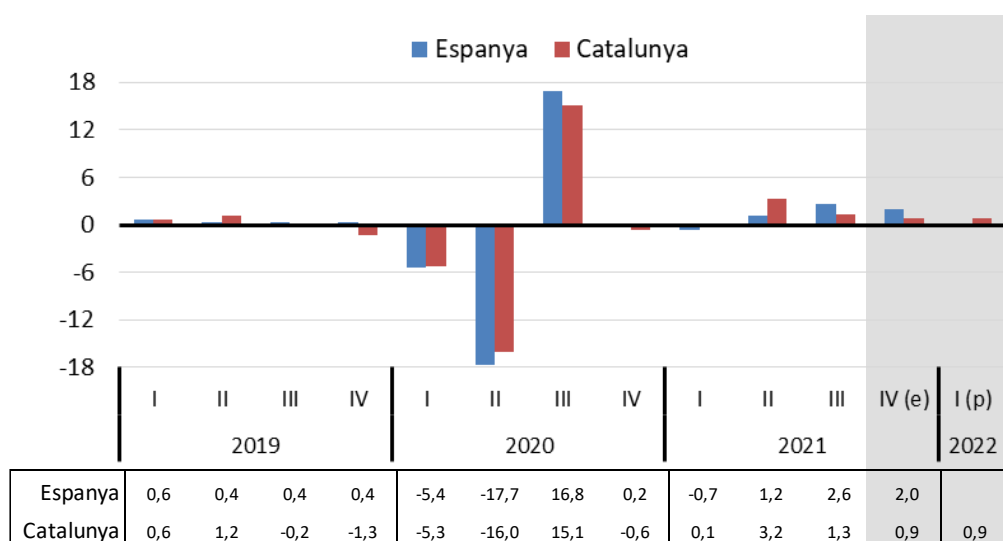
recuperació. Tot i així, s'espera que l'impacte d'aquesta nova onada sobre el PIB sigui menys intens que en episodis anteriors, gràcies a la reducció de la taxa de mortalitat dels infectats. Malgrat l'elevat nivell d'incertesa, la previsió de la Cambra i del Laboratori AQR-Lab de la Universitat de Barcelona és d'una taxa de creixement intertrimestral (interanual) del 0,9% (5,4%) per al quart trimestre i un creixement anual del PIB del 6,0% per al conjunt del 2021.

Adicionalment, un dels fenòmens a destacar de l'actual conjuntura és l'evolució favorable del mercat laboral. Les dades disponibles fins al quart trimestre reflecteixen que s'ha recuperat el nivell d'ocupació previ a la pandèmia. Aquestes estadístiques confirmen que el xoc de la Covid-19 sobre el mercat laboral ha estat menys intens en comparació amb el PIB, gràcies al desplegament dels ERTO i els ajuts al teixit productiu. Finalment, encara que l'evolució econòmica per al 2022 depèn de factors amb un elevat grau d'incertesa, el nostre escenari central apunta a un creixement del PIB superior al del 2021, concretament del 6,3%. Aquest ritme de creixement implicaria assolir a finals del 2022 o principis del 2023 el nivell d'activitat econòmica prèvia a l'esclat de la Covid-19.

S'estima un creixement intertrimestral del PIB del 0,9% en el 4T 2021

El creixement intertrimestral del PIB també seria del 0,9% l'1T del 2022

Gràfic 2. Evolució del PIB (corregit d'estacionalitat) (Taxes de var. intertrimestral, en %)

Fons: Espanya: INE

Catalunya: Idescat (fins al 3T21) i estimacions pròpies (4T21 i 1T22)

Previsions per a l'any 2022: previsió de creixement del PIB del 6,3%

Com s'ha dit anteriorment, el nivell d'incertesa per al 2022 s'espera que es mantingui elevat però menys intens que el del 2021, essencialment gràcies al procés de vacunació i la presència de variants del virus menys mortíferes. El punt de partida per al càlcul de les prediccions és el mateix escenari de referència que en l'informe de fa tres mesos. És a dir, el retorn gradual al context econòmic i social previ a l'esclat de la pandèmia.

El seguiment dels indicadors disponibles i els models econòmics confirmen la tendència de recuperació de l'activitat econòmica prevista en informes precedents. L'esperada millora dels indicadors sanitaris, la gran bossa d'estalvi embassat i l'execució creixent dels fons Next Generation EU fan preveure una taxa de creixement per al 2022 superior a la de l'any 2021.

No obstant això, en el curt termini persistiran alguns factors que tendiran a moderar el consum privat. Aquests inclouen, en primer lloc, el risc de noves variants del virus que obliguin a tornar a posar restriccions. En segon lloc, l'elevada inflació que podria restringir el consum,

sobretot en el cas de les llars de menor nivell de renda.

Per altra banda, és molt probable que continuïn durant els primers mesos del 2022 les disruptions en les cadenes globals de subministrament, fet que condicionarà la disponibilitat de certs béns de consum. Tot i això, les nostres previsions apunten a que al llarg del 2022 la despesa de les llars en béns i serveis de consum sigui cada cop més dinàmica. També es preveu, sobretot a partir del segon semestre de l'any, una disminució progressiva de la taxa d'inflació.

En tot cas, els escenaris estan condicionats a que possibles futures onades del virus no provocaran elevats efectes disruptius sobre l'activitat econòmica. Per tant, les perspectives econòmiques per al 2022 segueixen estant altament condicionades per l'evolució epidemiològica.

Pel costat de la demanda es preveu una clara expansió de totes les components durant l'any 2022, influïts per la forta caiguda del 2020. Així, es preveuen creixements del 5,4% i 7,2% en el cas del consum privat i la inversió, respectivament.

Previsió de creixement per al 2021 en línia amb els informes anteriors

L'execució creixent dels fons Next Generation EU consolidaran la recuperació de la inversió l'any 2022

PREVISIONS PER A LES PRINCIPALS MACROMAGNITUDS DE L'ECONOMIA CATALANA			
	2020	2021 (p)	2022 (p)
Producte Interior Brut	-11,5%	6,0%	6,3%
Consum Privat	-12,5%	5,4%	5,4%
Consum Públic	5,0%	3,1%	2,0%
Formació Bruta de Capital	-13,6%	6,3%	7,2%
Exportacions	-22,6%	12,2%	12,4%
Imports	-18,7%	11,7%	11,0%
VAB agricultura	-2,6%	2,2%	2,8%
VAB indústria	-9,0%	5,4%	6,4%
VAB construcció	-15,4%	7,9%	8,2%
VAB serveis	-11,7%	6,0%	6,1%
Índex Preus Consum (base 2011)	-0,4%	2,9%	3,8%
Ocupats	-9,0%	5,2%	4,2%
Taxa d'atur	12,6%	11,6%	10,7%

Font: Idescat (2020) i elaboració pròpia (2021 i 2022). P: previsions d'AQR-LAB i Cambracbn.

Unitats: Taxes variació interanual (%)

Data d'actualització: 20/01/2022

En canvi, el creixement del consum públic es preveu inferior al del 2020 i 2021, al voltant del 2,0%. En el cas del sector exterior es preveuen també creixements molt importants, del 12,4% i 11,0% en el cas de les exportacions i les importacions. És interessant observar que, d'acord amb aquestes estimacions, l'aportació del sector exterior al creixement del PIB continuarà sent positiva i més intensa que el 2021. Pel costat de l'oferta es preveu també una clara evolució a l'alça del Valor Afegit Brut (VAB) en tots els sectors.

Concretament, del 8,2% a la construcció, del 6,4% a la indústria i del 6,1% als serveis. En canvi, el sector primari, que és el que ha patit un menor impacte de la pandèmia, també creixerà menys el 2022, al voltant del 2,8%. En aquest context expansiu, s'espera que continuï la creació de llocs de treball a bon ritme, però amb menys intensitat que el 2021 (4,2%). Finalment, es preveu una inflació mitjana més elevada el 2022 (3,8%), tot i que amb una clara tendència baixista a partir de la segona meitat de l'any.

Índex de confiança empresarial: fre de l'evolució a l'alça

Tal i com s'ha comentat, una de les característiques econòmiques del moment és el repunt de la incertesa provocada per la nova variant del virus. Per tant, en el context actual resulta complicat extreure'n conclusions fermes a partir dels indicadors quantitius clàssics. En aquest sentit, és molt convenient recórrer a la informació que aporta l'evolució de les expectatives a nivell empresarial.

El més destacable és que, després de tres trimestres consecutius de millora clara d'aquestes expectatives, en el darrer trimestre de 2021 s'ha frenat aquesta trajectòria positiva, precisament fruit dels factors d'incertesa esmentats en aquest informe.

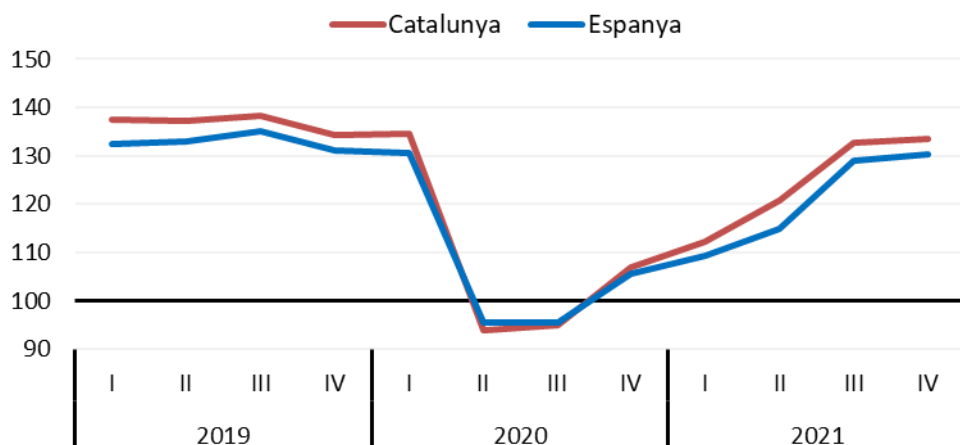
Així, l'Índex de confiança empresarial harmonitzat (ICEH) referit al primer trimestre de 2022 (131,0) reflecteix una lleugera reculada respecte al registre del trimestre anterior (133,4). Ara bé, si es compara amb les perspectives recollides un any abans (112,2), l'augment és molt notable. I, potser el més important, si es compara amb el valor enregistrat en el mateix trimestre del 2019 (134,6), el valor és encara inferior però ja molt proper.

Per tant, aquest índex de confiança corrobora el que ja s'ha expressat anteriorment. Tot i que encara no s'ha assolit la situació prèvia a la pandèmia, i malgrat el repunt d'incertesa des de finals del 2021, les perspectives a mitjà termini són de recuperació de l'activitat precisi.

La taxa d'atur a Catalunya es redueix a l'11,6% el 2021

La nova variant del virus frena l'avenç de la confiança empresarial en el primer trimestre

Gràfic 3. Índex de confiança empresarial harmonitzat (Índex, base IT.2013=100)

Font: INE (ESP) i Idescat (CAT)

Des del punt de vista sectorial es pot comprovar, d'una banda, que en els darrers trimestres s'ha produït un cert procés d'anivellament dels índexs de confiança empresarial entre sectors, de manera que s'han reduït les enormes diferències produïdes arran de la pandèmia. D'altra banda, si es comparen aquests registres amb els valors de fa dos anys, just abans de la pandèmia, es pot comprovar que les diferències pràcticament s'han esvaït, exceptuant el cas de l'hostaleria. Concretament, i respecte al primer trimestre del 2020 es constata un empitjorament de 5,7 punts a la construcció, un empitjorament de 0,1 punts al comerç i una millora de 2,9 punts a la indústria. A l'hostaleria, però,

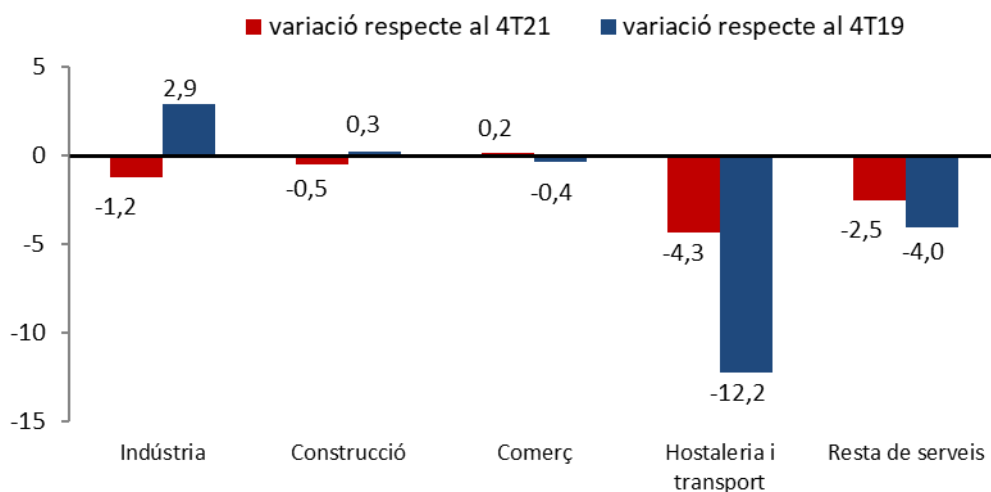
l'empitjorament és de 14,8 punts, fet que confirma que és en aquest sector on s'està encara lluny de recuperar el nivell d'activitat previ a la Covid-19.

Aquesta evolució és similar a l'observada per al conjunt de l'economia espanyola, amb dos matisos importants. D'una banda, l'índex de confiança referit a l'economia catalana (131,0) continua prenent un valor superior al de l'economia espanyola (127,0). La segona és que la frenada detectada al darrer trimestre ha estat més intensa per al conjunt de l'economia espanyola. Finalment, l'evolució de l'indicador de confiança entre sectors mostra una correlació molt elevada entre les dues economies.

La confiança empresarial encara no ha recuperat els nivells previs a la Covid-19

Les expectatives empresarials segueixen sent més positives a l'economia catalana que a l'espanyola

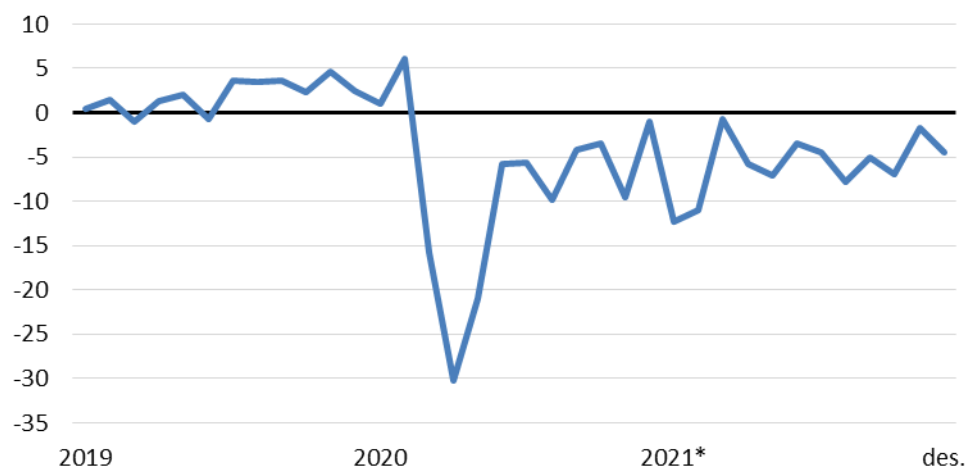
Gràfic 4. ICEH per sectors a Catalunya. I trimestre del 2022 (Taxas de variació, %)

Font: Idescat

Gràfic 5. Índex de comerç al detall

(Base 2015=100 a preus constants, taxa de variació interanual, en %)

Font: Idescat i INE

*Variació respecte al mateix període del 2019 des del març

Consum: previsió de creixement igual el 2021 i 2022

Si es repassen els informes de conjuntura publicats al llarg de l'any passat, es pot constatar com les previsions sobre l'evolució del consum durant el 2021 han estat molt estables durant tot l'any, amb valors al voltant del 5%. Finalment, i d'acord amb les estimacions pròpies de la Cambra de Comerç i del Laboratori AQR-Lab (UB), es preveu una variació del consum privat per al conjunt de l'any 2021 del 5,4%. Cal recordar que venim d'una taxa de variació el 2020 del -12,5%. Els indicadors més vinculats amb l'evolució del consum de les famílies reflecteixen aquesta evolució. Un dels indicadors que tradicionalment resulta més fiable per seguir l'evolució del consum de les famílies és la matriculació de turismes. La darrera dada disponible és la del mes de desembre, que reflecteix una disminució interanual del 8,6% el 2021 respecte a l'any 2020.

Si ens fixem en el comerç en general, l'índex de comerç al detall ha tancat el mes de desembre (darrera dada disponible) amb un increment del 3,1% respecte l'any

anterior (a preus constants). Per altra banda, si en fixem en l'índex de vendes en grans superfícies, de gener a novembre es recull una disminució del 2,6% respecte al mateix període del 2020.

En qualsevol cas, el més important a efectes de l'anàlisi conjuntural és que, si no es produeix cap imprevist, tot apunta a la continuïtat del ritme de creixement en els propers mesos. De manera que per al conjunt de l'any 2022 els models econòmics utilitzats preveuen un creixement del 5,4% en el consum privat. Aquesta xifra implica una lleugera revisió a l'alça respecte a la previsió de fa tres mesos.

Per tant, de cara al 2022 la previsió apunta a un creixement idèntic a l'esperat l'any 2021. Malgrat el fort rebot del consum, cal matissar que d'acord amb aquestes previsions no s'assolirien els nivells previs a la Covid-19 fins al primer semestre de 2023. Això s'explica perquè el consum privat va ser un dels components de la demanda més afectats per les restriccions el 2020.

Es preveu que el consum privat creixi un 5,4% el 2022, similar al 2021

El consum pot recuperar el nivell previ a la pandèmia el 1er semestre de 2023

Taula 1. Evolució dels indicadors. Consum

	Darrera dada	Període	% Variació mensual	% Variació interanual*	% Variació acumulada**
Matriculació de turismes (nombre)	13.293	des. 21	18,6%	-19,0%	-39,4%
Índex vendes grans superfícies, preus constants (Base 2015=100)	95,9	nov. 21	14,8%	-7,9%	-13,1%
Índex comerç al detall, preus constants (Base 2015=100)	118,1	des. 21	14,0%	-4,5%	-5,4%
Importacions de béns de consum (milions d'euros)***	2.798,5	nov. 21	24,4%	9,8%	-16,6%

Font: Idescat i INE

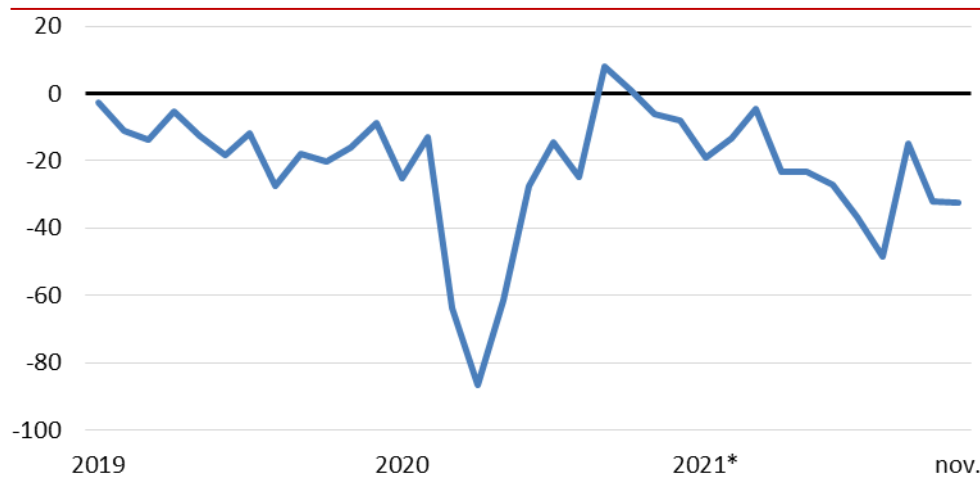
*Variació respecte al mateix període del 2019.

**Variació interanual de la dada acumulada des de l'inici de l'any respecte al mateix període del 2019.

***Dades del 2019 definitives i del 2021 provisionals

Gràfic 6. Matriculació de vehicles industrials

(Taxa de variació interanual, en %)

Font: Idescat

*Variació respecte al mateix període del 2019 des del març.

Revisió a la baixa de la inversió, que se situaria en el 6,3% el 2021

Inversió: previsió de creixement de la inversió del 6,3% per al 2021 i del 7,2% l'any 2022

En el cas de la inversió, les previsions de creixement el 2021, a diferència del que ha passat amb el consum de les llars, s'han anat revisant a la baixa. Si en l'informe d'octubre es preveia un creixement del 6,7%, en el primer informe de 2022 es preveu que finalment se situï al voltant del 6,3% el 2021. Aquesta estimació és el resultat de combinar tota la informació disponible sobre diversos indicadors de seguiment de la inversió.

Entre els indicadors directes que permeten avaluar l'evolució de la inversió, cal destacar que la matriculació de vehicles industrials ha registrat en el conjunt de l'any una taxa de variació positiva acumulada respecte al 2021 del 2,0%. Per altra banda, les importacions de béns de capital a preus corrents registren fins al mes de novembre (última dada disponible) una variació acumulada del 21%.

La inversió estrangera, després d'un segon trimestre amb registres discrets, el tercer

trimestre del 2021 ha experimentat un increment interanual del 2,7%. En termes acumulats, la taxa de creixement de la inversió estrangera fins al tercer trimestre se situa en el 3,3%.

Ara bé, cal tenir en compte que aquests indicadors encara es troben per sota de la situació prèvia a la pandèmia. Per exemple, en el cas de la matriculació de vehicles industrials, el volum de gener a desembre del 2021 és un 28,1% inferior al volum del 2019. Per tant, malgrat el creixement experimentat per les exportacions el 2021, encara es troben molt per sota d'abans del xoc del 2020.

La síntesi de tota la informació disponible es tradueix en que les estimacions de la Cambra i AQR-Lab (UB) per al conjunt del 2021 siguin d'un increment de la inversió del 6,3%, i una estimació de creixement del 7,2% el 2022 gràcies a la intensificació en l'execució dels fons Next Generation EU i l'efecte arrossegament d'aquests sobre el sector privat.

El 2022 la inversió se situaria en el 7,2%, gràcies a l'impuls dels fons europeus

Taula 2. Evolució dels indicadors. Inversió

	Darrera dada	Període	% Variació mensual/trimestral	% Variació interanual*	% Variació acumulada**
Matriculació de vehicles industrials (nombre)	1.682	des. 21	-3,8%	-32,7%	-28,1%
Importacions de béns de capital (milions d'euros)***	625,5	nov. 21	9,9%	18,2%	2,8%
Crèdit al Sector privat (milions d'euros)	203.317	3T-21	-2,4%	3,2%	3,2%

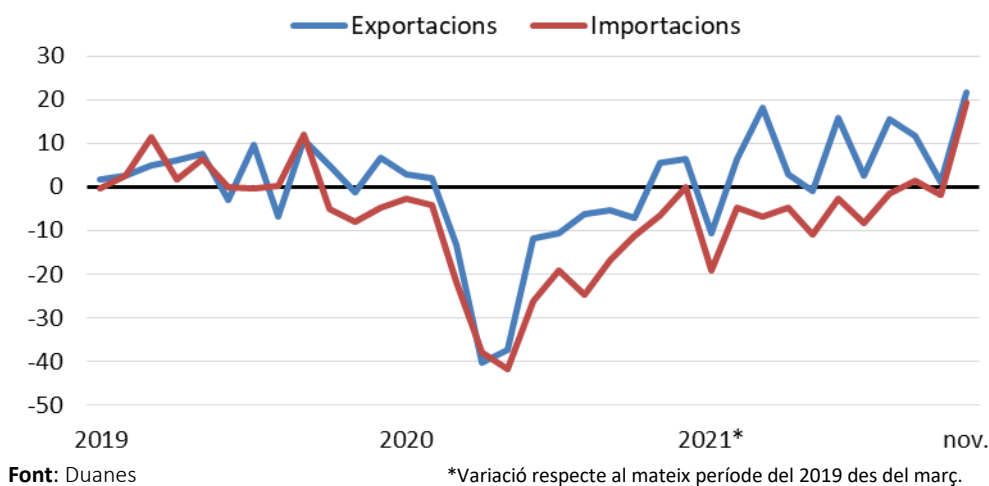
Font: Idescat, INE i Banc d'Espanya

*Variació respecte al mateix període del 2019.

**Variació interanual de la dada acumulada des de l'inici de l'any respecte al mateix període del 2019.

***Dades del 2019 definitives i del 2021 provisionals.

Gràfic 7. Comerç exterior de béns (Taxa de variació interanual, en %)

Sector exterior: l'aportació positiva del sector exterior al creixement del PIB es mantindrà l'any 2021 i 2022

Com és ben conegut, l'impacte de la pandèmia sobre l'economia ha estat completament generalitat per països, fet que ha afectat notablement les relacions comercials. En el cas concret de l'economia catalana el més destacable és que, a partir de febrer del 2021, es registra una forta expansió dels fluxos comercials, tant en el cas de les exportacions com de les importacions, en comparació amb els registres dels mesos anteriors.

Si s'utilitza com a indicador la informació mensual de duanes, es pot comprovar que les exportacions a preus corrents fins al mes de novembre (darrera dada disponible) van ser un 22% superiors a les exportacions entre gener i novembre del 2020. I, en el cas de les importacions, van ser un 18,8% superiors a les del 2020 (gener-novembre).

Si distingim l'evolució per tipologia de béns, es detecten diferències importants. Concretament, la dada del mes de novembre de les exportacions dels béns de

consum és un 1,8% superior a del mateix mes d'un any abans, la dels béns de capital un 19,9% més elevada, i les de béns intermedis un 25,8% més.

Pel que fa a les importacions també hi ha diferències clares per tipologia de béns, molt influïdes pel comportament de les famílies. Al novembre, la taxa de creixement interanual en el cas dels béns de consum va ser del 21,7%, en el cas de béns intermedis del 32,1%, i en el cas dels béns de capital del 14,1%.

Per al conjunt de l'any, les estimacions elaborades per la Cambra de Comerç i AQR-Lab (UB) apunten a un increment de les exportacions del 12,2% i a un increment de les importacions de l'11,7%, previsions molt similars a les presentades fa tres mesos. I, encara que sigui molt provisional, per l'elevada incertesa, es preveu un increment similar de cara al 2022 de les dues components: del 12,4% en el cas de les exportacions i de l'11,0% en el cas de les importacions.

Taula 3. Evolució dels indicadors. Sector exterior

	Darrera dada	Període	% Variació mensual/trimestral	% Variació interanual*	% Variació acumulada**
Exportacions de béns (milions d'euros)	7.596,5	nov.21	6,5%	21,8%	7,9%
Importacions de béns (milions d'euros)	8.885,8	nov. 21	10,7%	19,3%	-4,3%
Inversió estrangera (milions d'euros)	572,9	3T-21	57,5%	20,4%	-18,7%
Inversió a l'estranger (milions d'euros)	526,3	3T-21	220,1%	170,9%	1,5%

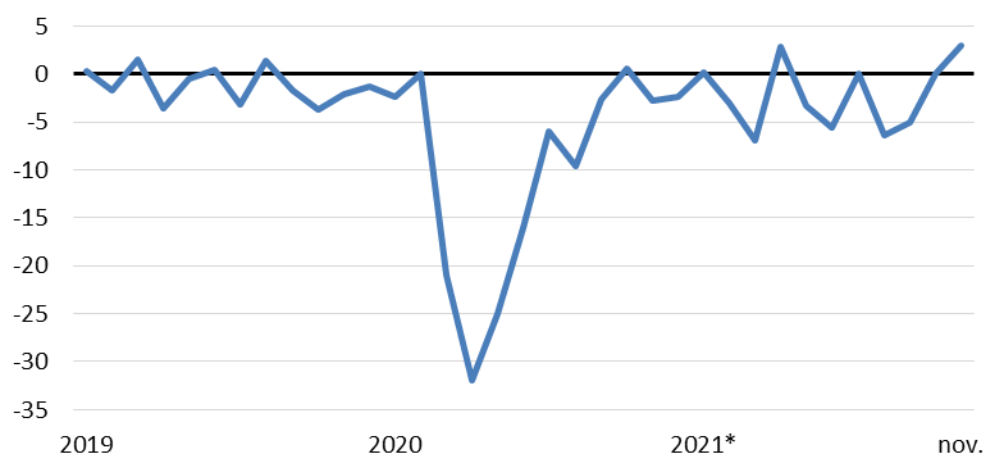
Font: Duanes i Idescat

*Variació respecte al mateix període del 2019.

**Variació interanual de la dada acumulada des de l'inici de l'any amb el mateix període del 2019.

Les exportacions creixeran un 12,2% el 2021, per sobre de l'11,7% de les importacions

Per al 2022 s'espera una evolució similar del comerç exterior

Gràfic 8. Índex de Producció Industrial corregit estacion. (Taxa variació interanual, en %)

Font: Idescat i INE

*Variació respecte al mateix període del 2019 a partir del març de 2021

Indústria: previsió de creixement del 5,4% per al 2021

L'anàlisi de l'activitat industrial confirma una tendència a l'alça durant tot l'any 2021, tot i que amb un ritme de recuperació inferior a l'inicialment previst. En concret, la previsió per al 2021 s'ha reduït en vuit dècimes respecte al darrer informe, degut a les dificultats conjunturals (cost de l'energia, colls d'ampolla en el subministrament, preu de les matèries primeres). El resultat és que el sector encara està lluny de recuperar el nivell d'activitat previ a la pandèmia.

L'indicador de seguiment més important, la producció industrial corregida d'efectes calendari, està disponible fins al novembre. Si es comparen les dades del 2021 amb les dades del 2020 entre març i juny s'observen taxes de creixement interanual entre el 12% i el 18%, mentre que a partir del juliol aquest ritme de creixement es redueix clarament. Això ens informa de que l'evolució de la indústria durant el 2021 ha anat de més a menys. Tot i aquesta desacceleració, la taxa acumulada de gener a novembre és del 9,5%. I, si es compara el 2021 amb el 2019, és del -2,4%, senyal que encara no s'ha assolit l'activitat prèvia a la pandèmia.

L'anàlisi de l'indicador de producció industrial també permet constatar diferències importants a nivell sectorial. Si bé la taxa acumulada agregada (gener-novembre) és del 9,5%, els béns de consum registren un increment del 7,3% respecte a l'any anterior, mentre que en el cas dels béns intermedis i dels béns de capital l'increment és de l'11,7%.

Per al conjunt de l'any, les estimacions elaborades per la Cambra de Comerç i AQR-Lab (UB) a partir de tota la informació disponibles apunten a un increment del VAB industrial del 5,4% l'any 2021. Aquest creixement és clarament superior a la caiguda del VAB registrada el 2020 (-9,0%). De cara al 2022 els models apunten a un creixement clarament superior, amb una taxa del 6,4%, dues dècimes superior al previst fa tres mesos, indicatiu del desplaçament del creixement industrial de l'any 2021 al 2022. En canvi, l'anàlisi de les dades d'ocupació al sector industrial mostren una evolució menys favorable. Per exemple, el nombre d'afiliats s'ha incrementat de manera acumulada entre gener i desembre un 0,9% respecte al 2020, inferior al 2,7% al conjunt de sectors.

Taula 4. Evolució dels indicadors. Indústria

	Darrera dada	Període	% Variació mensual	% Variació interanual*	% Variació acumulada**
Índex de producció industrial (base 2015=100)	114,0	nov. 21	8,4%	6,3%	-2,4%
Índex de producció industrial corregit (base 2015=100)	112,6	nov. 21	2,5%	2,9%	-2,4%
Índex Red Eléctrica (IRE) Indústria - corregit	99,4	nov. 21	1,8%	-0,9%	-2,2%
Afiliacions règim general i autònoms - Indústria (milers)	477,3	des. 21	-1,7%	-1,2%	-1,3%

Font: Idescat i INE

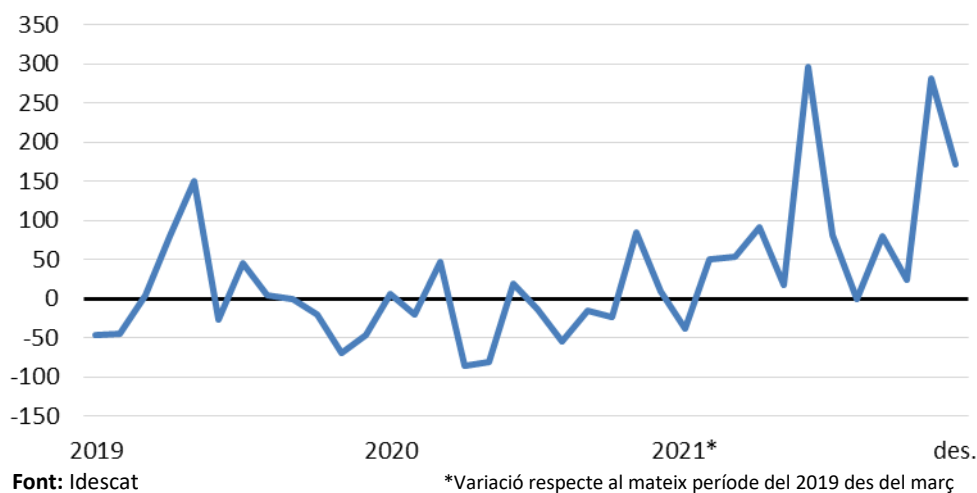
Nota: dades afiliacions referides a finals de mes

*Variació respecte al mateix període del 2019.

**Variació interanual de la dada acumulada des de l'inici de l'any amb el mateix període del 2019.

El VAB industrial creixerà menys del previst el 2021, i se situarà en el 5,4%

Aquesta revisió s'explica pel cost de l'energia i els preus industrials, així com les dificultats de subministrament

Gràfic 9. Licitació oficial d'obres (Taxa variació interanual, en %)

Construcció: es confirma l'elevat creixement del sector durant el 2021 tot i que es moderat a final d'any

Seguint amb l'evolució del VAB des del costat de l'oferta, el sector de la construcció continua essent el més dinàmic a l'economia catalana. També va ser el que va presentar una taxa de decreixement més intensa l'any 2020 (-15,4%).

La comparativa de les taxes d'evolució de l'afiliació de la Seguretat Social per sectors així ho reflecteix. El nombre d'afiliats a la construcció el 2021, és un 4,5% superior a la de l'any 2020, clarament superior al creixement mitjà del 2,7% de l'economia catalana.

Respecte a l'informe de fa tres mesos, tal i com ha succeït en el sector industrial, s'ha revisat a la baixa l'estimació del VAB per al 2021 (sis dècimes) i s'ha revisat a l'alça, tot i que en menor mesura, la del 2022 (tres dècimes).

Cal tenir en compte que des de finals de 2021 el sector està tenint problemes de

subministrament d'alguns materials (fusta, acer o alumini) està provocant retards en obres i augments de costos de producció, problema al qual se suma la manca de treballadors especialitzats en el sector.

Una dada sempre informativa de l'evolució conjuntural del sector és la referida al consum de ciment. Tot i que les dades publicades referides al 2021 són provisionals, es pot constatar que entre gener i novembre el consum de ciment ha estat un 9,6% superior al consum des mateixos mesos de l'any 2020. En el cas de la producció de ciment, i per al mateix període, el creixement se situa en l'11,3%.

D'acord amb el model econòmic usat per la Cambra de Comerç i AQR-Lab (UB), a partir de tota la informació estadística disponible, s'obté una estimació del creixement del VAB del 7,9% per al conjunt de l'any 2021 i del 8,2% l'any 2022.

La construcció continua sent el sector més dinàmic de l'economia catalana

El creixement del VAB de la construcció se situarà en el 7,9% el 2021

Taula 5. Evolució dels indicadors. Construcció

	Darrera dada	Període	% Variació mensual	% Variació interanual*	% Variació acumulada**
Consum de ciment (milers de tones)	185,1	nov. 21	-1,5%	-2,1%	-3,6%
Habitatges iniciats (nombre)	2.898	oct. 21	30,1%	20,8%	0,5%
Habitatges acabats (nombre)	1.099	oct. 21	36,4%	-62,1%	10,9%
Licitació oficial (milions d'euros)	266,0	des. 21	-10,5%	171,2%	71,0%
Afiliacions règim general i autònoms - Construcció (milers)	210,2	des. 21	-2,5%	2,9%	2,2%

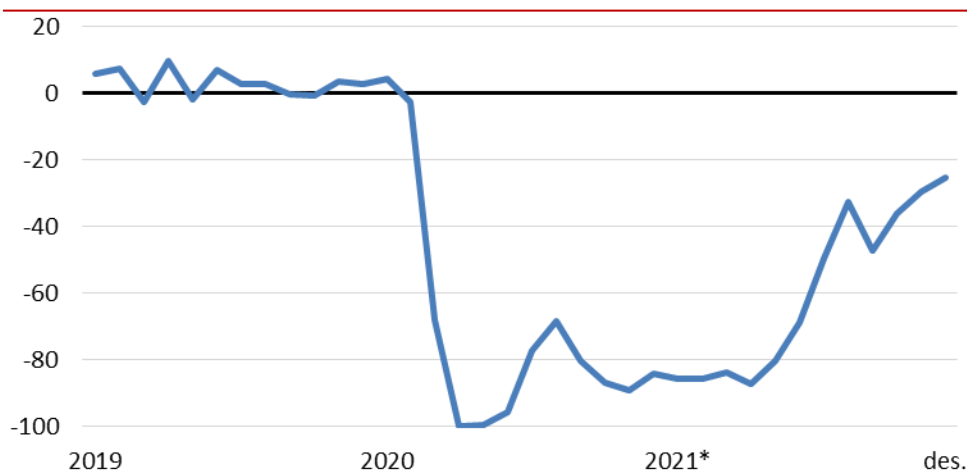
Font: Idescat i INE

Nota: dades afiliacions referides a finals de mes

*Variació respecte al mateix període del 2019.

**Variació interanual de la dada acumulada des de l'inici de l'any amb el mateix període del 2019.

Gràfic 10. Pernoctacions en establiments hotelers (Taxa variació interanual, en %)

Font: Idescat

*Variació respecte al mateix període del 2019 des del març

Serveis: previsió de creixement del 6,0% el 2021

Els serveis són el sector amb un nivell d'incertesa més elevat. Tot i el progressiu increment d'activitat durant el 2021, les successives onades n'estan dificultant la seva recuperació. Aquesta major sensibilitat a l'evolució sanitària és també la responsable de que l'evolució dels diversos indicadors presenti majors diferències.

Per exemple, si ens fixem en el sector comercial, l'índex de vendes en grans superfícies (IVGS) reflecteix entre gener i novembre una variació respecte al mateix període del 2020 del -2,6% (a preus constants).

En el cas de l'índex de comerç al detall (ICD) la comparació entre els registres de gener a novembre amb el mateix període del 2020 mostra una variació del 3,9% a preus constants. Aquest indicador mostra fortes diferències segons el tipus de producte: un -1,4% en el cas de productes d'alimentació i un creixement del 8,7% en el cas de la resta de productes.

Altres indicadors assenyalen també aquest procés de recuperació, tot i que en molts casos es tracta d'indicadors molt volàtils.

Així, el moviment de passatgers per transport aeri reflecteix entre gener i desembre un increment respecte al 2020 del 49,6%. En el cas del nombre de viatgers en establiments hotelers, la taxa en el mateix període de referència és del 72,6%. En el cas de les pernoctacions és un 90,2%. Ara bé, en tots aquests indicadors cal destacar que els registres a finals del 2021 són encara inferiors a les magnituds del 2019.

A partir de tota aquesta informació, i de les dades històriques del sector, les estimacions pròpies de la Cambra i AQR-Lab (UB) apunten a un creixement del VAB al sector serveis del 6,0% el 2021 i del 6,1% el 2022. Encara que l'estimació del 2021 és similar a la del darrer informe, la del 2022 s'ha revisat a la baixa quatre dècimes.

Una conclusió addicional del seguiment d'aquest sector és que, a diferència de la indústria i de la construcció, el sector serveis encara està lluny de recuperar el nivell d'activitat previ a la pandèmia, especialment en el cas de les activitats econòmiques més directament vinculades amb el turisme.

Taula 6. Evolució dels indicadors. Serveis

	Darrera dada	Període	% Variació mensual	% Variació interanual*	% Variació acumulada**
Moviment de passatgers als aeroports (milers)	2.266,0	des. 21	-3,6%	-38,8%	-65,2%
Turistes estrangers (milers)	558,6	des. 21	-7,7%	-43,8%	-70,3%
Pernoctacions en establiments hotelers (milers)	1.815,6	des. 21	-0,8%	-25,4%	-56,5%
Ind. d'activitat serveis (IASS) (índex 2015=100)	127,1	nov. 21	3,8%	7,5%	-3,8%
Afiliacions règim general i autònoms - Serveis (milers)	2.683,1	des. 21	-2,2%	0,0%	-0,1%

Font: Idescat i INE

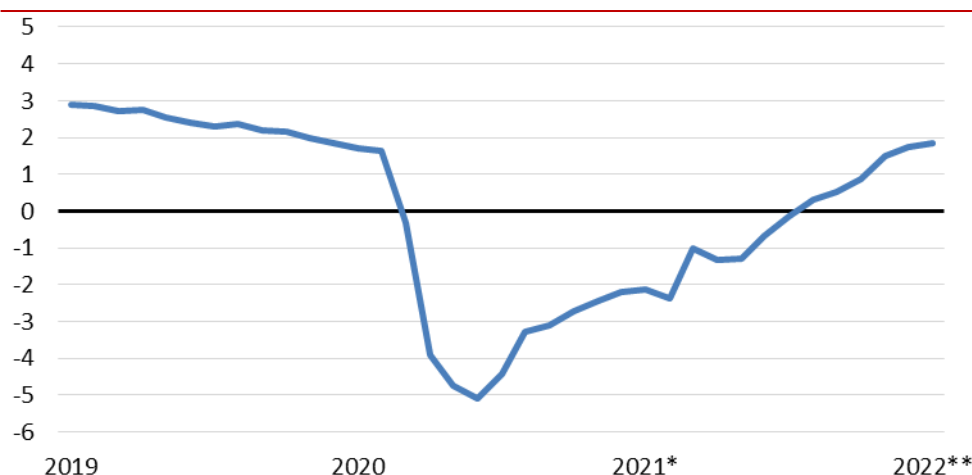
Nota: dades afiliacions referides a finals de mes

*Variació respecte al mateix període del 2019.

**Variació interanual de la dada acumulada des de l'inici de l'any amb el mateix període del 2019.

La previsió de creixement del VAB als serveis se situa entorn al 6% el 2021 i 2022

El 2022 es preveu que la recuperació del turisme impulsi l'activitat dels serveis

Gràfic 11. Afiliats total règims (Taxes variació interanual, en %)

Font: MTAS *Variació respecte al mateix període del 2019 des del març **Variació respecte el 2020

Mercat laboral: es manté forta creació de llocs de treball malgrat la incertesa econòmica

Un dels fenòmens a destacar de la conjuntura durant els darrers mesos és, sense cap mena de dubte, el bon ritme de creació de llocs de treball de l'economia catalana, clarament més intens que el procés de recuperació del PIB.

El nombre d'ocupats (incloent els treballadors en ERTO) en el quart trimestre del 2021 era un 4,7% superior al que hi havia un any abans segons l'Enquesta de població activa (EPA). Però el més interessant és que, en termes absoluts, la dada també representa la primera variació positiva (0,6%) respecte al 4T de 2019, última xifra abans de la pandèmia. En aquest sentit, es pot dir que l'impacte de la pandèmia en el nombre agregat de llocs de treball ja s'ha esvaït.

Ara bé, aquesta evolució global es tradueix en diferències importants entre sectors. Així, el 0,6% agregat es tradueix en una reducció del -3,7% a la indústria i del -2,3% a la construcció. En canvi, els serveis presenten un creixement de l'1,4% respecte al 4T de 2019.

A més, si ens fixem en el conjunt de les afiliacions a la Seguretat Social, la variació interanual del 2021 respecte al 2020 és d'un 2,5% en el conjunt de l'any. Un cop més, les diferències sectorials per al conjunt del 2021 són importants. La taxa agregada del 2,5% és resultat d'un increment del 0,6% a l'agricultura, del 0,7% a la indústria, del 2,8% als serveis i del 3,6% a la construcció.

Per la seva banda, l'evolució de la taxa d'atur de l'EPA durant el 2021 confirma, a partir de l'estiu, una reducció accelerada fins a tancar l'any en una taxa d'atur del 10,2%, la més baixa des de 2008. Addicionalment, l'atur registrat al gener de 2022 ha augmentat un 0,7% respecte al mes anterior, una magnitud clarament inferior als anys previs a la Covid-19.

Totes aquestes dades es poden sintetitzar en les previsions de cara a final d'any. D'acord amb les estimacions pròpies, el nombre de llocs de treball s'hauria incrementat al 2021 un 5,2%, amb una previsió del 4,2% per al 2022.

Taula 7. Evolució dels indicadors. Mercat laboral

	Darrera dada	Període	% Variació mensual/ trimestral	% Variació interanual*	% Variació acumulada**
Afiliacions total règims (milers) - mitjana mensual	3.482,5	des. 21	-1,0%	1,8%	1,8%
Atur registrat (milers)	371,8	gen. 22	0,7%	-5,6%	-5,6%
Ocupats (EPA) (milers)	3.498,1	4T-21	0,5%	0,6%	0,0%
Taxa d'atur (EPA) (percentatge)	10,2	4T-21	-0,8p.p	-0,3p.p	0,5p.p
Cost laboral per treballador i mes (euros)	2.811,4	3T-21	-5,3%	5,0%	3,1%

Font: Idescat, INE i MTAS

*Variació respecte al mateix període del 2019, excepte atur i afiliacions respecte el 2020.

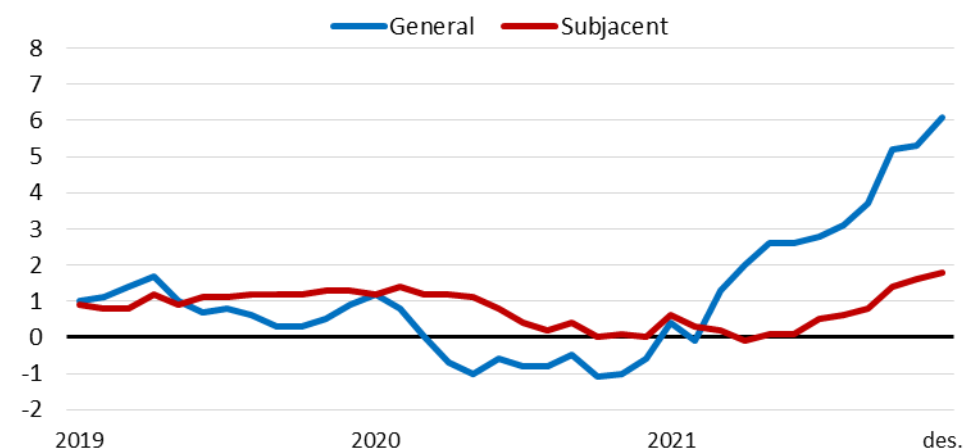
**Variació interanual de la dada acumulada des de l'inici de l'any respecte al mateix període del 2019, excepte atur i afiliacions 2020.
p.p: punt percentuals

El nombre d'ocupats supera per primer cop la xifra prèvia a la Covid-19

L'ocupació creixerà un 5,2% el 2021 i un 4,2% el 2022

Gràfic 12. Índex de preus al consum

(Taxa variació interanual, en %)

Font: Idescat i INE

Preus: la inflació es mantindrà en cotes elevades fins a mitjans del 2022

Un dels trets econòmics distintius dels darrers mesos és el fort increment de les taxes d'inflació, impulsada per l'encariment preu de petroli, el gas i dels drets d'emissió de CO₂, per una banda, i pels problemes de subministrament i els colls d'ampolla per l'altra. Més concretament, la darrera dada del mes de desembre publicada sobre la inflació a Catalunya, recull un increment interanual de preus del 6,1%.

Aquesta taxa és molt superior l'observada en els darrers anys i, de fet, caldria remuntar-se a l'any 1992 per trobar taxes d'inflació d'aquesta magnitud.

Aquest fort increment ha fet que revisem a l'alça les previsions d'inflació per al 2022. De cara als propers mesos es preveu que la inflació es mantingui per sobre del 5,0%. Això s'explica perquè no es preveu que l'impacte del xoc energètic desaparegui de manera immediata, i el més probable és que el preu de l'electricitat mantingui els nivells actuals durant uns mesos. En relació amb el preu del petroli, que s'ha enfilat per sobre dels 80 dòlars per barril en les darreres setmanes, es preveu que flexioni a la baixa en els propers mesos.

Amb aquest escenari, les previsions assenyalen que a partir de la primavera la inflació podria començar a disminuir, assolint una variació en mitjana anual al voltant del 3,8%. Per valorar correctament aquestes prediccions és important tenir en compte que, en el cas de l'economia espanyola les previsions apunten a una inflació mitjana anual per al 2022 també propera al 4%. En el cas de la zona euro, les prediccions són més contingudes, amb una inflació mitjana que se situaria clarament per sobre del 2% (l'objectiu de referència del BCE).

En qualsevol cas, i més enllà de les elevades xifres d'inflació dels darrers mesos, continua obert el debat sobre si aquest increment de la inflació serà transitori o permanent. Les institucions oficials mantenen el discurs que es tracta d'un fenomen transitori, que durarà fins a mitjans del 2022. Caldrà estar atents en els propers mesos a l'evolució de la inflació subjacent (no incorpora l'efecte dels preus energètics i les matèries primeres), amb l'objectiu d'analitzar fins a quin punt la inflació general s'està traslladant sobre la resta de components de la cistella de béns.

Taula 8. Evolució dels indicadors. Preus

	Darrera dada	Període	% Variació mensual	% Variació interanual	% Variació acumulada*
Índex de preus al consum (índex 2016=100)	111,6	des. 21	1,2%	6,1%	6,1%
Índex de preus industrials (índex 2015=100)	123,3	des. 21	1,8%	20,7%	20,7%
Inflació subjacent (índex 2016=100)	104,8	des. 21	0,4%	1,8%	1,8%

Font: Idescat i INE

*Variació interanual de la dada acumulada des de l'inici de l'any.

La inflació seguirà en taxes elevades durant la primera meitat del 2022

S'espera que la inflació se situï en mitjana en el 3,8% durant el 2022

Cambra de Comerç
de Barcelona

Amb el suport de

Generalitat de Catalunya
**Departament
de la Presidència**

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

AQR-Lab

Informe trimestral de conjuntura catalana

Febrer del 2022

© Cambra de Comerç de Barcelona i Laboratori de Transferència d'Anàlisi Quantitativa Regional (AQR-Lab)

Equip de treball

Universitat de Barcelona:

Jordi Suriñach

Ernest Pons

Cambra de Comerç de Barcelona:

Joan Ramon Rovira

Carme Poveda

Sandra Gutiérrez

Jaume Martí

Data de tancament: 2 de febrer del 2022